

CU ȘI DESPRE PURCĂRETE

Marina CONSTANTINESCU

Minunata și fascinantă lejeritate a jocului

Să-l însoțești pe Silviu Purcărete un timp este, fără îndoială, un privilegiu. Timpul acesta – un interval cât de scurt – înseamnă o eliberare de presiunea cotidianului, o sustragere tacită și complice de la reguli, o zburdălnicie spirituală în care există o singură condiție: să fii tu însuși. Unică și tentantă provocare. Dar mai ales dificilă, atâta vreme cât, zi de zi și se sugerează să fii în toate felurile, nici unul după chipul și asemănarea proprie. Eliberat de povara artificialului și a prejudecății lor, stăpân pe eu, pe minte și suflet, ești acceptat în echipă și poftit la aventură. Spirituală.

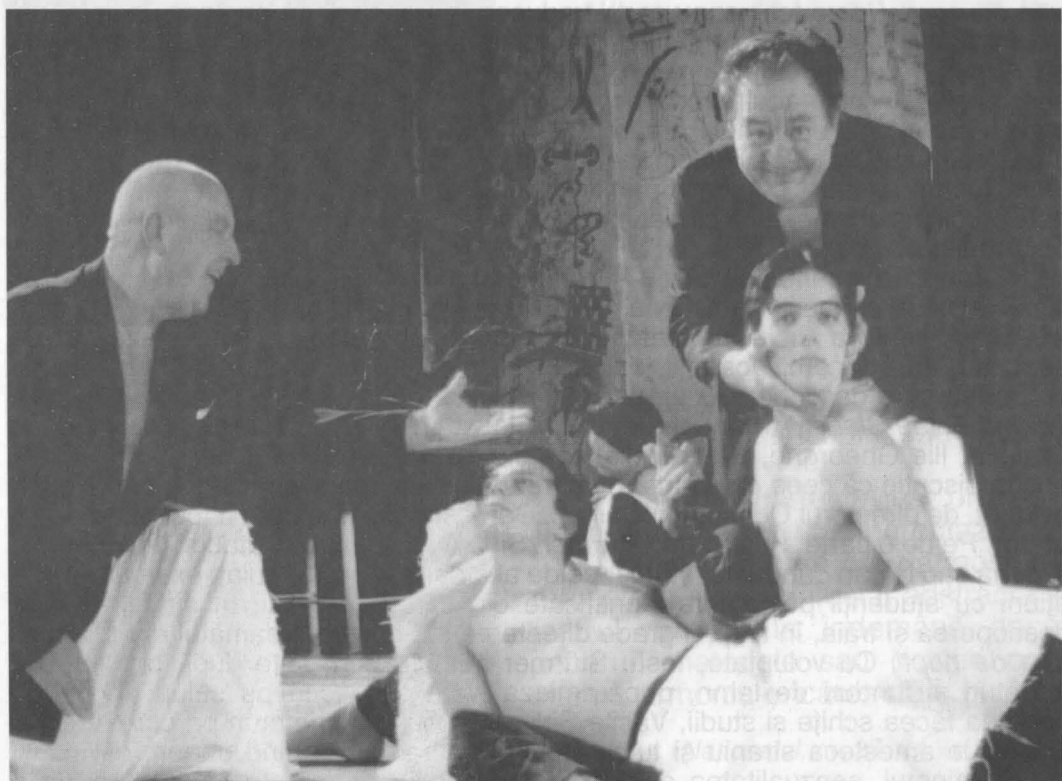
Cam asta s-a întâmplat și când am ajuns la Sibiu, cetatea medievală și sobră. Atmosfera orașului contrasta puternic cu cea dinăuntru teatrului. Silviu Purcărete, Helmuth Stürmer, Vasile Șirli. Trei nume, trei artiști, trei prieteni. Și o nouă încercare, o idee pe care Purcărete o pritocea de mai demult, împreună cu Alain Garlan. Participasem la Limoges, la câteva discuții în jurul poveștilor din *O mie și una de nopți*. Peste tot tronau cărți, traduceri în franceză, în engleză, în română. Se consultau variante, ba chiar se înfăptuiau unele noi. Atent și sensibil la cuvânt și la nuanțele lui, Purcărete are o exigență cumplită. De aceea, caută, caută, caută și-și migălește scenariul. Suita poveștilor din carte este enormă. Pare fără de sfârșit. Este pe gustul lui Purcărete. Din toate punctele de vedere. Acolo se amestecă lumi, senzații, imaginație, erotism, cusute între ele cu fir gros de spirit ludic, lucruri rafinate, stângăcii primitive. Fiecare poveste are carne – și este carnală – colcăie și amestecă ciudat inițiați și inițieri. Auzi sunetul senzațiilor, ritmurile personajelor.

Și asta l-a încântat pe Silviu Purcărete și a vrut să aducă ceva din palpabilul și din misterul poveștilor pe scenă. Și nu neapărat într-un spectacol, cu toate rigourile lui. A venit la Sibiu cu toată echipa de colaboratori ca să testeze cât de serioasă, să spunem, poate fi joaca, jocul într-o lume cu alt cod, pe care și-o propunea să o descopere împreună. Iar Constantin Chiriac le-a pus la dispoziție Teatrul Radu Stanca, trupa, studenții și a făcut posibilă includerea actorilor de la Craiova: Ilie Gheorghe, Valer Dellakeza și Angel Rababoc. Eu nu știu când s-a pus în discuție că ceea ce se întâmplă trebuie să devină și spectacol. Lucru dorit, evident, de directorul Constantin Chiriac. Cert este că atmosfera a fost una de laborator. Pe de o parte, Purcărete, Stürmer, Șirli, Alain Garlan căutau și încercau să-și pună cap la cap gândurile, stările, pe de altă parte, se construiau exerciții și variațiuni cu studenții pe temele identificate din câteva povești. În alt fel, fiecare descoperea și trăia, în timp și grade diferite de intensitate, freamătul din *O mie și una de nopți*. Cu voluptate, însă. Stürmer băntuia prin piețe după borcane de murături și funduri de lemn, după-amiaza picta sau scria pe suluri de hârtie, noaptea făcea schițe și studii, Vasile Șirli căuta sunete și ritmuri pe care le combina și le amesteca straniu și tulburător, susținând și biciuind uneori, ca însuși subconștientul, senzualitatea cuvântului, a gestului. Purcărete asamblează și dirija nașterea unui modul pe teme din cartea celebră. Intențiile proiectului au fost mult

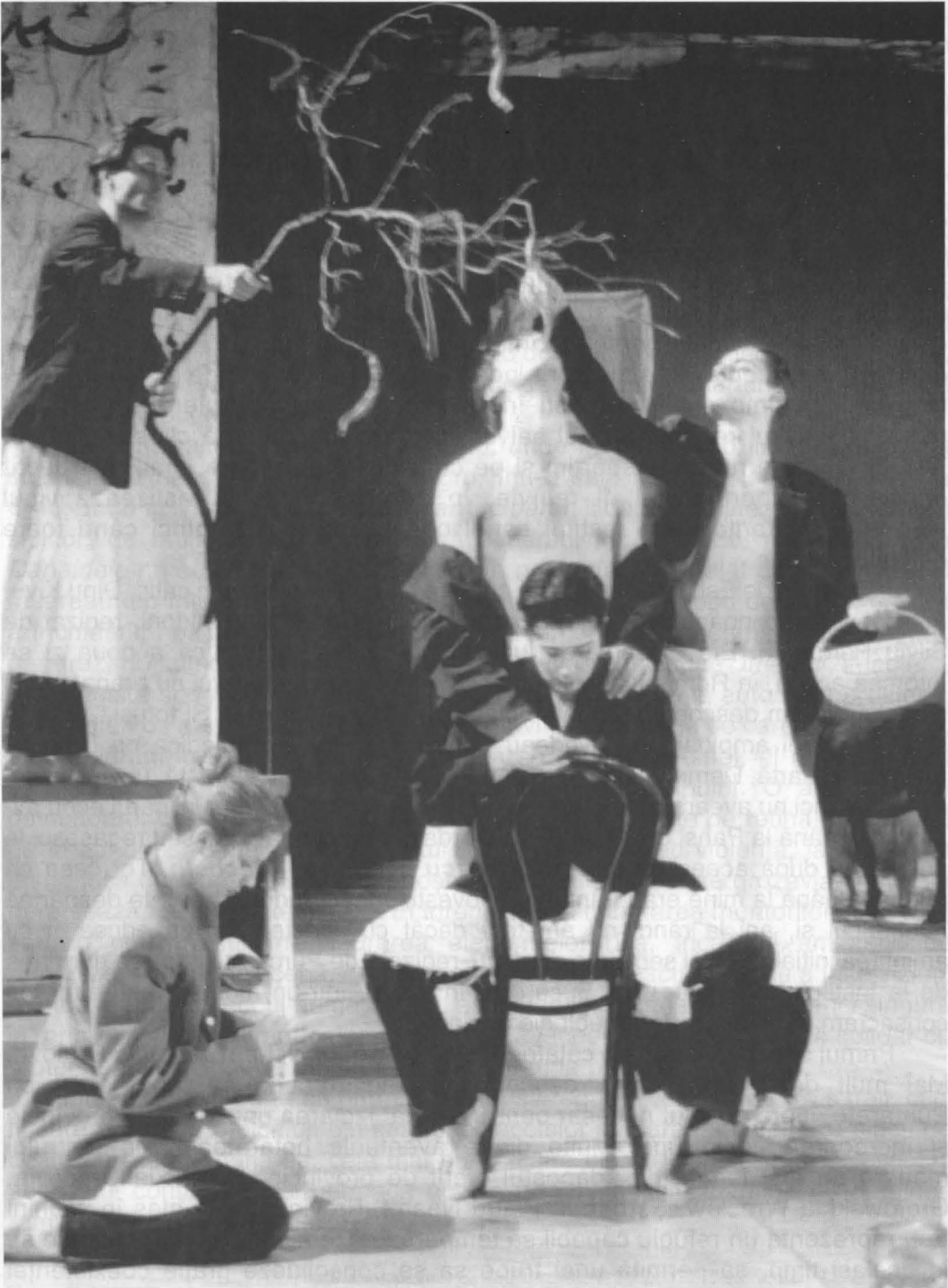
mai ample, iar materialul însuși al poveștilor incita la o astfel de alcătuire scenică. După etapa Sibiu (ce a purtat ca nume de spectacol *Pilafuri și parfum de măgar*) a urmat cea de-a doua, din Franța, la Théâtre de l'Union, Centre Dramatique National du Limousin, locul în care Silviu Purcărete a fost director din 1996 până în 2002. Spectacolul – pe care nu l-am văzut decât înregistrat pe o casetă video – atinge o zonă extrem de specială, de un profund rafinament și de straniețate a unei descinderi, la propriu, pe Lună. Un alt registru care adună și speculează alte teme, alte povești, alte senzații. *Têtes d'afarit grillées sur le lit de mort et de poivrons* (Capete de măgar prăjite pe patul de moarte și ardei iuți) îi are ca autori ai versiunii scenice tot pe Silviu Purcărete și pe Alan Garlan. Este un spectacol de zile mari, cu o dimensiune spirituală și vizuală pregnantă, cu un spațiu impresionant gândit și impresionant realizat de Helmuth Stürmer în acordurile obsedante ale muzicii lui Șirli, care vine de departe și te duce și mai departe, în apocalipsă sau într-un alt început de lume.

Sigur că începutul a fost la Sibiu. Într-un spectacol-experiență, plin de mirori, de senzații și de senzualitate, de o imaginație – și lingvistică – debordantă, de o plăcere nemăsurată de joc. Totul este subordonat, cu chef, jocului. De acolo, din acel laborator în care mirosul de ceapă și pește prăjit se împletește cu cel al măgarului și oițelor, dar și cu cel de epiderme încercate de plăceri, a plecat și spectacolul de la Limoges. Poate se vor mai naște și altele. Cu aceeași echipă. Cine știe?

„Când povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.”

Ilie GHEORGHE, Florin COȘULEȚ, Cătălin PĂTRU și Valer DELLAKEZA.

Imagini din spectacolul *Pilafuri și parfum de măgar*.
Regia Silviu Purcărete – Teatrul „Radu Stanca”, Sibiu.